

**Тема: Складні випадки правопису слів з подвоєнням і подовженням приголосних.
Практична робота**

Завдання 1: Повторити правила правопису слів з подвоєнням і подовженням приголосних. Підручник § 33-34 (с. 105-106).

Орфографічний практикум.

Вправа 1. *Замість крапок поставте, де потрібно, пропущені літери відповідно до правил подвоєння приголосних.*

Числе...ний, варен...ий, л...ян...ий, бездоган...ий, невин...ий, захоплен...ий, нездолан...ий, вогнян...ий, вогнен...ий, неказан...о, обез...броїти, нескінчен...ий, натхнен...ий, самовід...ан...ий, багатомільйон...ий, священ...ий, шален...ий, незлічен...ий, письмен...ий, незбагнен...ий, бездон...ий, пташин...ий, впевнен...о, змушен...ий, невпин...о, стомлен...ий, востан...є, бе...закон...ість.

Вправа 2. *Записати слова у дві колонки: у першу з подвоєнням букв, у другу – без подвоєння.*

Мит..ю, огнен..ий, скажен..ий, височен..ий, антен..ий, тьмян..ий, вроджен..ий, ден..ий, орлин..ий, узбіч..я, Хмельнич..ина, неждан..ий, адресован..ий, однозмін..ий, вікон..ий, роз'єднан..ий, олов'ян..ий, нескінчен..ий, електрон..ий, дерев'ян..ий, умотивован..ість, без..ахисний, аграрно-сировин..ий, гіл..я, антропоген..ий, туман..ий.

Ключ. *Підкресліть у кожному слові першу букву – прочитайте вислів В.Сухомлинського.*

Вправа 3. *Записати слова у дві колонки: у першу з подвоєнням букв, у другу – без подвоєння.*

Вірніст..ю, повин..ю, осін..ю, величність..ю, якіст..ю, від..аллю, мит..ю, радіст..ю, безліч..ю, доповід..ю, вартіст..ю, з точність..ю, сіл..ю, заздріст..ю, у сміливість..і, плот..ю, за галуз..ю, смерт..ю, з розкіш..ю, віс..ю, велич..ю, шерст..ю, з розповід..ю, північ..ю, блакит..ю, за зліст..ю, ненавист..ю, чверт..ю.

Ключ. *Підкресліть у кожному слові третю букву – прочитайте народну мудрість.*

Вправа 4. *Перекладіть подані слова з російської мови на українську.*

Знання, бассейн, бесследный, уверенность, деревянный, священный, кроссворд, зеленью, туманный, Поволжье, Подолье, ветреный, безветренный, ветряный, чутье, воссоединение, затишье, каменный, ценный, льняной, вареный, ознакомленный, одиннадцать, аббревиатура, спросонья, шестидесятилетие, Будда, судья, соломенный, либретто, Илья, солью.

Вправа 5. *Подані слова вставте у форму орудного відмінка.*

Молодь, тінь, матір, юність, розкіш, молодість, повість, мить, осінь, любов, Керч, нехворощ, міць, подорож, розкіш, пригорща, вісь, суддя, рілля, відкриття, стаття, мідь, сталь, пам'ять, жовч, папороть, безсмертя, річ, обличчя, стійкість, честь.

Вправа 6. *Запишіть слова, вставте потрібні букви.*

Ап..ляція, ал..горія, мадон..а, гам..а, с..авець, кін..ота, віл..а, попідвікон..ю, навман..я, лібрет..о, барок..о, шос..е, Ніц..а, Жан..а, Ал..а, юн..ат, пас..я, вин..ий, л..яний, л..ють, ов..а, колос..я, мотуз..я, блажен..ий, почут..ів, радіст..ю, матір..ю, повіст..ю, подорож..ю.

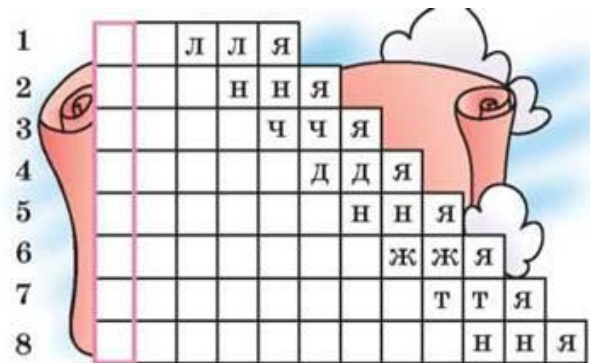
Ріл..ею, колос..я, дисциплінован..ість, Дік..енс, склян..ий, біл..ю, Прикарпат..я, зав..ишки, роз..ява, туман..о, огнен..ий, незлічен..ий, маз..ю, Він..ич..ина, безневин..ий,

Вправа 7. *Від поданих слів утворіть прикметники, поясніть правопис.*

Диван, орган, зміна, кабіна, без закону, овес, весна, день, без імені, не вблагати, не сказати, не відповідає, вовна, камінь, туман, ячмінь, полотно, кінь, ранок, спина, пісня.

Вправа 8. Розгадайте кросворд у зошиті, використовуючи подані тлумачення слів.

1. Виоране поле.
2. Те, що за плечима не носити.
3. Лице.
4. Відсутність порядку.
5. Створення візерунку нитками на тканині.
6. Відсутність доріг.
7. Тисяча років.
8. Уявлення, мріяння про те, чого насправді не існує.

Домашнє завдання:

1. Виконайте тести подані у додатку.
2. Напишіть твір на тему «Що дає нам читання?», використовуючи подані слова (*Читання, питання, знання, навчання, почуття, зусилля, старання, уміння, формування, намагання*).

Тема: Правопис слів з подовженням та подвоєнням приголосних
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. В усіх слова відбувається подвоєння

- А угід..я, ворон..я, від..ати, щоден..о, впевнен..о;
- Б подорож..ю, тін..ю, ніс..я, пас..я, бадьоріст..ю;
- В без..убий, ден..ий, хвилин..ий, роз..броїти, об..ігти;
- Г годин..икар, широчен..ий, числен..ий, щаст..я, насін..я;
- Д священ..ий, старан..ий, шален..ий, родин..ий.

2. Усі слова пишуться з подвоєними приголосними

- А незбагнен..ий, прикордон..ий, над..ністриянський, сон..ий, спален..ий;
- Б ускладнен..я, умовлян..я, вікон..иця, качен..я, століт..я;
- В облич..я, стат..я, вугіл..я, наріч..я, спросон..я, спересерд..я;
- Г намаган..я, суд..я, священ..ик, священ..ий, терг..я;
- Д юн..ат, спів..ітчизник, туман..ість, л..ється, воз..'єднання.

3. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з подвоєними буквами:

- А памороз..ю, хрещу..ням, свіжіст..ю;
- Б заметіл..ю, щедруван..ям, матір..ю;
- В піч..ю, ковзан..ям, вічніст..ю;
- Г блакит..ю, сіл..ю, ніч..ю.

1. Позначте два рядки, у яких усі слова пишуться з подвоєними буквами:

- А вугіль..я, пташин..ий, кут..я, вікон..ий;
- Б священ..ий, гіл..ячко, щаст..я, осін..ій;
- В півден..ий, Стрітен..я, Іл..я, вил..ється;
- Г колядуван..я, ран..ій, машин..ий, священ..ик;
- Д попід вікон..ю, об..фгти, стат..я.

5. У формі орудного відмінка однини подовження відбудеться в усіх словах у рядку

- А емаль, папороть, жовч;
- Б акварель, мазь, розповідь;
- В суміш, лють, область;
- Г мить, суть, гордість;
- Д вісь, далеч, мужність.

6. Виберіть рядок, у якому в усіх словах подвоюється буква н.

- А Бездоган..ий, лавин..ий, смажен..ий, левин..ий, освітлен..ий;
- Б Антен..ий, годин..ик, огнен..ий, страшен..ий, священ..ик;
- В Олов'ян..ий, орлин..ий, зчеплен..ий, колон..ий, однозмін..ий;
- Г Електрон..ий, ешелон..ий, лимон..ий, колон..ий, одно змін..ий;
- Д Поколін..я, жадан..ий, написан..ий, адресован..ий, навчальн..ий.

7. Вкажіть, у якому рядку в орудному відмінку всі слова пишуться з подвоєними приголосними

- А Повідь, міць, одіж, честь, молодість;
- Б сіль, тінь, піч, папороть, кров;
- В лань, дань, щедрість, подорож, ніч;
- Г річ, мідь, галузь, паморозь, вісь;
- Д скатерть, жовч, повінь, ніч, січ.

8. Знайдіть рядок, в якому в усіх словах відбувається подвоєння приголосних на межі префікса і кореня

- А без'ядерний, беззаконність;
- Б роззброєння, Наддніпрянщина;
- В віддзеркалюватися, невпинно;
- Г тінню, піддивитися.

9. Знайдіть рядок, в якому в усіх словах відбувається подовження приголосних звуків

- А радіст..ю, стат..я;
- Б стат..ей, священ..ик;
- В безліч..ю, папорот..ю;
- Г мудріст..ю, весіл..я.

10. Укажіть слова, які є винятками із правила

- А Керчю, тінню, знаряддя;
- Б міддю, тінню, знаряддя;
- В радістю, сумішню;
- Г попада, куця, свиня.

11. Позначте рядок, в якому в усіх словах в орудному відмінку однини відбувається подвоєння приголосних

- А повінь, заповідь;
- Б стійкість, грань;
- В осінь, жовчю;
- Г чверть, вихованість.

12. Позначте рядок, в якому в усіх словах відбувається подвоєння приголосних в результаті збігу на межі кореня і суфікса

- А числен..ий, стомлен..ий;
- Б зрошен..ий, благословен..ий;
- В змушен..ий, стомлен..ий;
- Г священ..ий, незлічен..ий.